

DARABOS IVÁN

1911. augusztus 3. Kakucs, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye -
1983. január 14. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum/ Bartal Ferenc

FŐBB TISZTSÉGEI

Az MKP Pestszentlőrinci Városi Bizottsága titkára	1947. július-1947. december
Az MKP, illetve MDP Szatmár vármegyei bizottságának titkára	1947. december-1950. február
Az MDP Zala Megyei Bizottsága első titkára	1950. december-1953. április
Az Elnöki Tanács titkára	1953. május-1956. április
Népművelési miniszterhelyettes	1956. április-1957. január 15.
Az MSZMP Zala Megyei Bizottsága első titkára	1957. május-1962. február 8.
Az MSZMP KB póttagja	1957. június 29.-1959. december 5.
Az MSZMP KB tagja	1959. december 5.-1966. december 3.
Az MSZMP KB Tudományos és Kulturális Osztálya vezetője	1962. március-1963. december 5.
Az MSZMP Budapest XIX. Kerületi Bizottságának első titkára	1964. január-1965. szeptember

PÁLYÁJA

Apja, Darabos János gipszszobrászegéd, majd gyári munkás volt, anyja, Pusztai Mária szintén gyárban dolgozott.

Az apai foglalkozást követve gipszszobrászatot tanult, 1928-ban szerezte meg segédlevelét, később elvégezte az Iparművészeti Iskolát is. Szobrászként és keramikusként dolgozott, 1939-ben önálló kiállítása volt a Múcsarnokban. 1942. januárban belépett a Szociáldemokrata Pártba. 1944-ben nem tett eleget a katonai behívóparancsnak, a szovjet csapatok bevonulásáig lakóhelyén, Pestszenterzsébeten bujkált.

1945. januárban átigazolt a Magyar Kommunista Pártba, a párt pestszentlőrinci szervezete propagandistája, később káderese, a hat hónapos pártiskola elvégzése után 1947. júliustól városi párttitkár volt. 1947. decembertől az MKP, illetve 1948. júniustól a

Szociáldemokrata Párt beolvasztásával létrejött Magyar Dolgozók Pártja Szatmár vármegyei bizottsága (első) titkáráként tevékenykedett. 1950. márciusban a Zala megyei pártbizottság élére helyezték át. 1953. májustól az Elnöki Tanács titkáráként a kollektív államfői testület hivatali apparátusát vezette.

1956. áprilisban népművelési miniszterhelyettesé nevezték ki. Az 1956. októberi forradalom alatt posztjáról leváltották, a második szovjet intervenció (november 4.) után 1957. januárig rangidős tisztviselőként ő irányította a minisztérium munkáját. 1957. februárban előbb a forradalom idején széthullott MDP helyébe lépő Magyar Szocialista Munkáspárt pártszervezőjeként, majd megyei első titkárként visszakerült Zalába. Az MSZMP 1957. júniusi országos pártértekezletén a Központi Bizottság póttagja, a VII. kongresszuson (1959. november 30–december 5.) rendes tagja lett. A téveszesítés harmadik hulláma idején megyéjében több erőszakos cselekmény, halálos kimenetű baleset is történt, ezeket a központi akarat végrehajtójaként igyekezett elbagatellizálni, az ügyeket nem kivizsgálni. 1962. márciustól 1963. decemberig az MSZMP KB Tudományos és Kulturális Osztályát vezette (e tisztében tagja volt a KB mellett működő Agitációs és Propaganda Bizottságnak is). Egy 1963. októberi jelentésében műszaki okokra hivatkozva javasolta a Blaha Lujza téri Nemzeti Színház lebontását és az Izabella utcai teátrum felépítését. 1964. januártól a Budapest XIX. kerületi (kispesti) pártbizottság első titkára volt. 1965. szeptemberben saját kérésére felmentették megbízatásából, majd nyugdíjazták. Az MSZMP XI. kongresszusán (1966. november 28–december 3.) kimaradt a KB-ból, 1967-ben 1949-től folyamatos parlamenti mandátumától is megvált.

FŐ MŰVEI

Kulturális feladataink az MSZMP VIII. Kongresszusa után. Művelődéspolitikai akadémia: VI. füzet. Budapesti Népművelési Bizottság, Budapest, 1963.

FORRÁSOK

Az MDP KV Titkársága 1950. január 18-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 276. fond 54/82. őrzési egység. http://www.digitarchiv.hu/faces/frameContentGenerator.jsp?ADT_ID=39923&MT=1 (A letöltés ideje 2015. szeptember 4.)

IRODALOM

Darabos Iván (1911–1983). *Népszabadság*, 1983. január 15.

Vida Sándor: Darabos Iván, 1911–1983. *Pártélet*, 1986. július. 90–92.

Káli Csaba: Bekerítés és társadalmi ellenállás. A parasztság kollektivizálása Zalában. In: *Állami erőszak és kollektivizálás a kommunista diktatúrában*. Szerkesztette Horváth Sándor és Ö. Kovács József. MTA BTK TTI, Budapest, 2015. 181–202.